Venkovská mládež v akci

21 inspirativních příkladů

Tato publikace byla spolufinancována programem Erasmus+ Evropské unie v rámci projektu Výměna zkušeností a posílení role mládeže ve venkovských oblastech (2023-3-CZ01-KA210-YOU-000185055).

Název projektu: Výměna zkušeností a posílení role mládeže ve venkovských oblastech
Číslo projektu: 2023-3-CZ01-KA210-YOU-000185055
Program: Erasmus+

Národní síť Místních akčních skupin ČR

Střešní organizace sdružující více než 170 místních akčních skupin pracujících s metodou LEADER–CLLD v Česku. Jejím posláním je posilovat rozvoj venkova, občanskou participaci a spolupráci napříč sektory. Organizace se mimo jiné zaměřuje na zapojení mládeže, komunitní energetiku a mezinárodní spolupráci.

www.nsmascr.cz

Estonian LEADER Union

The Estonian LEADER Union sdružuje všechny místní akční skupiny v Estonsku a zastupuje je na národní i evropské úrovni. Podporuje rozvoj venkova, posilování komunit a přístup LEADER jako hnací sílu místních inovací. S důrazem na spolupráci a mládež podporuje výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi regiony.

www.leaderliit.eu

OZ Vidiecky parlament mladých na Slovensku

Platforma zastupující mladé lidi z venkovských oblastí z celého Slovenska. Podporuje zapojení mládeže do rozhodování, občanskou angažovanost a vytváří příležitosti pro leadership, dobrovolnictví a vzdělávání. Parlament mládeže venkova také propojuje slovenskou mládež s mezinárodními sítěmi a přináší jejich hlas do evropských debat o budoucnosti venkovských oblastí.

www.vpms.sk

Spolufinancováno Evropskou unií

Obsah

- Úvod 4
- Co je vůbec ta venkovská mládež? 5
- 21 příkladů participace a zapojení 6
- Poděkování a závěr 73
- Seznam příkladů a kontaktní informace 74

Úvod.

Ahoj, dobrý den,

pokud vám záleží na venkovských oblastech a na budoucnosti lidí, kteří v nich vyrůstají a žijí, tahle publikace je právě pro vás.

Práce s mladými lidmi v menších obcích a odlehlých koutech venkova bývá náročná. Někdy jsou to dny plné energie a nápadů, jindy zase dny, kdy to prostě nejde a zdá se, že nikoho nic nezajímá. Možná se někdy cítíte osaměle nebo vyčerpaně, věci se hýbou jen pomalu a chyby se kupí. Často pomůže už jen to, když víte, že v tom nejste sami, že i jinde to někdo zkouší, chybuje, ale nevzdává to.

Od začátku roku 2024 se náš malý mezinárodní tým z Česka, Estonska a Slovenska vydal na cestu společně s mladými lidmi, lídry svých komunit a pracovnicemi s mládeží. Ten tým se snažil nalézt odpověď na otázku: jak opravdu smysluplně podpořit mladé lidi ve venkovských a odstrčených regionech?

Tato skromná brožura přináší 21 konkrétních příkladů, jak se o to různými způsoby a v různých koutech Evropy pokouší – po malých krůčcích, s místním nadšením a často bez jakéhokoliv zázemí. Naleznete tu nápady, příběhy a nástroje z vesnic, malých měst, škol, mládežnických skupin i komunitních iniciativ. Doufáme, že vás budou inspirovat, ať už ve vaší vlastní práci, nebo jen v přemýšlení o tom, jestli je změna možná.

Příběhy vznikly a byly nasbírány v rámci širší spolupráce v projektu Erasmus+ zaměřeném na sdílení zkušeností a posilování role venkovské mládeže. Především ale pocházejí ze skutečných míst, od skutečných lidí a z jejich opravdového úsilí.

Máme radost, že se o ně nyní s vámi můžeme podělit a věříme, že si prorazí cestu dále do světa.

Matěj & Lenka
za tým projektu

Co je vůbec ta venkovská mládež?

Když se řekne *venkovská mládež*, mnohým se vybaví studenti a studentky končící školu nebo budoucí generace zemědělců. Ale dnešní mladí lidé na venkově jsou mnohem rozmanitější, a rozhodně nejsou všichni stejní.

Venkovské oblasti po celé Evropě jsou domovem široké škály mladých lidí: mladých rodičů, pracujících na volné noze, podnikavých lidí, studentek, sezónních pracovnic a pracovníků a dalších. Někteří jsou s místem, kde žijí, pevně spjatí. Jiní se ho snaží opustit. A mnozí stojí někde mezi – chtějí zůstat, ale nevědí, jak na to.

To, co je často spojuje, jsou strukturální překážky. V mnoha evropských regionech se mladí lidé mezi 18 a 29 lety z venkova stěhují pryč. Někde jsou ta čísla ještě vyšší. Důvodem bývá nedostatek příležitostí – ke vzdělání, smysluplné práci, bydlení nebo základním službám. Odchod pak není volbou, ale nutností.

Ti, kteří zůstávají – nebo by chtěli – ale také narážejí na limity. Podle průzkumu Flash Eurobarometer o mládeži a demokracii se mnoho mladých lidí cítí vyloučeno z veřejného života a nedostatečně zastoupeno při rozhodování[1]. Chtějí, aby jejich hlas byl víc slyšet. Nejde přitom o nedostatek motivace – chybí spíš infrastruktura, podpora a prostor.

A tady je důležitá věc: mnozí by zůstali, nebo se vrátili, kdyby se podmínky zlepšily. Průzkumy ukazují, že mladí lidé na venkově stále oceňují místní život – záleží jim na komunitách a chtějí se zapojit[2]. Potřebují k tomu ale vhodné nástroje, prostory a uznání.

Tato publikace proto přináší 21 příkladů lidí a projektů, které se o to snaží – každý po svém, ale se společným cílem: posilovat roli venkovské mládeže, krok za krokem.

---

[1] **Flash Eurobarometer 502 (2022), Youth and Democracy in the European Year of Youth.** *European Commission.*

[2] **Rural Youth Study (2020), European Youth Forum & partners.** *Young people in rural Europe: a space to grow?*

21 příkladů participace a zapojení

Velké projekty mohou začít jako skromné nápady, a tyto příběhy to dokazují. Na následujících stránkách najdete 21 příběhů z Česka, Estonska a Slovenska, které ukazují, jak mladí lidé vdechují život svým vesnicím, školám a komunitám. Každý příklad ukazuje, jak kreativita, týmová práce a odvaha mohou proměnit jednoduchý nápad v něco, co inspiruje ostatní.

Těchto 21 příkladů ukazuje, jak mladí lidé ve venkovských oblastech mohou přebrat iniciativu. Každý příklad je jiný: od malých projektů jen s několika nadšenými lidmi v zádech, až po regionální programy se stovkami účastníků. Všechny však mají stejný cíl – dát mladým lidem na venkově více příležitostí, silnější hlas a sebevědomí, aby se mohli podílet na svých komunitách.

Co je hlavní, nejde o žádné abstraktní přístupy či teorie. Všechno jsou to skutečné příběhy a zkušenosti. Doufáme, že vás budou motivovat a alespoň na chvíli zahodíte veškeré pochybnosti stranou, protože i malé kroky mohou přinést znatelné změny.

Young Friendly Region: místní patriotismus jako motor změny

cze

Měníme příběh „zapomenutého" regionu – s mladými v čele. V nejsevernějším cípu Česka se dobrovolnická iniciativa snaží přepsat to, jak lidé vnímají Šluknovský výběžek. Zapojením mladých do vyprávění příběhů, pořádáním akcí a podpory místního dialogu buduje Young Friendly Region hrdost, viditelnost a silnější propojení generací – a ukazuje, že i odlehlý region se může stát místem, kde mladí chtějí zůstat, vracet se a prosperovat.

O co jde?

Young Friendly Region (YFR) je iniciativa, která mění image Šluknovského výběžku a zapojuje mladé lidi do rozvoje regionu. Sdílí pozitivní příběhy, propojuje studenty s podnikateli, pořádá vzdělávací akce, konference a vytváří komunitu lidí, kteří chtějí dělat z výběžku lepší místo pro život.

Proč jste s tím začali?

Hlavním důvodem bylo přesvědčení, že s obrazem našeho regionu je třeba něco dělat. Nebylo nám jedno, že je obecné mínění spíše negativní – že tu „není co dělat", „není kde pracovat" nebo že mladí odcházejí pryč. Věděli jsme, že to není celá pravda. Náš region má obrovský potenciál, nespočet možností a benefitů, jen je potřeba o nich víc mluvit a aktivně je ukazovat.
Naším cílem proto bylo měnit image výběžku, zapojovat mladé do dění a postupně vytvářet lepší místo pro život. Nechtěli jsme jen přihlížet a stěžovat si, ale sami ukázat, že i tady lze žít naplno, tvořit a inspirovat ostatní, aby se nebáli a věřili, že mohou věci měnit.

Foto: © Antonín Krejčí

Co z toho vzešlo?

- Měníme image Šluknovského výběžku – vnímání a stereotypy. Sdílíme zajímavé příběhy inspirativních lidí, kteří tvoří z výběžku lepší místo pro život. Ukazujeme pozitivní pohled na náš region a pomáháme tuto energii šířit dál.
- Výstava „Protože výběžek!“ – putovní výstava s besedami o patriotismu a příležitostech v regionu.
- Budujeme komunitu podnikatelů „Podnikatelské snídaně a setkání“ – místo pro setkávání, networking a spolupráci mezi podnikavci, firmami, podnikateli, aktivními lidmi a studujícími.
- Konference YFR – každoroční setkání aktivních lidí, studujících, podnikatelek a podnikatelů a veřejnosti, kde se sdílí inspirativní příběhy, prezentují výsledky projektů a otevírá prostor pro dialog o budoucnosti regionu.

Co fungovalo

- Participativní přístup – mladí lidé jsou od začátku zapojeni do plánování i samotné realizace aktivit. Velkou přidanou hodnotou je i propojení generací – mladí přinášejí energii a nové nápady, zatímco starší nabízejí zkušenosti a mentoring. A otevřený formát akcí, ať už jde o konference nebo výstavy, které dokážou přilákat mladé lidi i širokou veřejnost.

– a co ne?

- Bořit zakořeněné stereotypy o regionu je běh na dlouhou trať. Jde o dlouhodobou změnu myšlení, která vyžaduje soustavnou práci. Přestože vnímáme velký potenciál a vznikají skvělé aktivity, jako malý dobrovolný tým často narážíme na omezený čas i možnosti.

Z čeho a jak to bylo financováno?

YFR funguje převážně na energii dobrovolníků a osobním nasazení. Většina aktivit vzniká díky nadšení a ochotě zapojených lidí, bez nároku na odměnu. U některých větších akcí, jako je konference, se nám občas podaří získat malé granty nebo podporu od místních partnerů.

Kdo za tím stojí?

Projekt Young Friendly Region funguje pod záštitou místního spolku **Krásná Lípa**, ve spolupráci s dobrovolníky a nadšenci z celého regionu.

Kontakt: **Romana Miloschewitschová** (info@yfr.cz / www.yfr.cz)

Foto: © Antonín Krejčí

Venkovské mládežnické parlamenty: hlas mladých v západních Čechách

cze

Dát mladým v malých obcích skutečný hlas a prostor růst. V pěti venkovských obcích na Sokolovsku se mládežnické parlamenty staly místem, kde mladí lidé poznávají fungování obce, učí se spolupracovat a vstupují do veřejného dění. Vlastními projekty, veřejnými akcemi a dialogem s vedením obcí posilují občanské dovednosti – a pomáhají tomu, aby se na mládež nahlíželo jako na aktivního partnera, nejen „budoucí obyvatele".

O co jde?

Iniciativa podporuje vznik a rozvoj mládežnických parlamentů v obcích na území Místní akční skupina Sokolovsko. Cílem bylo dát mladým lidem hlas při rozhodování, pomoci jim pochopit, jak funguje obec, a motivovat je k aktivnímu zapojení do veřejného života. Zároveň vytváří prostor pro učení, navazování vztahů a osobní růst, a navíc posiluje pouto k regionu a motivaci zůstat či vrátit se po studiích.

Co z toho vzešlo a jak to probíhalo?

Mládežnické parlamenty vznikly v pěti obcích a každá skupina navrhla vlastní malé projekty. Mladí své nápady představili zastupitelstvům a pracovali na jejich realizaci. Využívali nástroje jako myšlenkové mapy, brainstorming, moderované diskuse a online rešerše. Rozdělením rolí rozvíjeli týmovou práci a organizační dovednosti. Během procesu lépe porozuměli veřejné správě a posílili občanské kompetence – zejména v komunikaci, argumentaci a sebeprezentaci.

Většinu projektů se podařilo naplnit, u několika bránil dokončení časový rámec. Skupiny však chtějí společně pokračovat dál. Parlamenty se staly aktivním hráčem v místních komunitách – nejen že vyjadřují názory, ale pomáhají pořádat akce a někdy je samy vedou. Podařilo se realizovat také dvě vnitrostátní mobility, které rozvíjely občanské kompetence a demokratické principy. Fungující parlamenty jsou nyní motivací i pro okolní obce, aby se pokusily založit své parlamenty a rozvíjely tak svou mládež.

Co fungovalo

- Včasné a smysluplné zapojení mladých vedlo k jejich dlouhodobé participaci a rozvoji dovedností.
- Otevřenost vedení obcí naslouchat potřebám mladých a spolupracovat.
- Praktická komunikace skrze jednotlivé WhatsApp skupiny.
- Klíčová role koordinátora/ky, který/á vede, podporuje a motivuje – bez této role by parlamenty pravděpodobně zanikly.

– a co ne?

- Nejtěžší bylo získávání nových členů – oslovit a motivovat další mladé, překonat rozdílnou motivaci a počáteční ostych.

Jak to bylo financováno?

Většinu nákladů pokryly projekty **Erasmus+**. Další výdaje hradila MAS Sokolovsko z vlastního rozpočtu.

Tipy pro ostatní:

- Najděte místní koordinátory – respektované a motivované lidi, kteří skutečně chtějí podporovat mládež.
- Získejte podporu komunity, obce a partnerů.
- Společně nastavte jasnou strukturu schůzek a konkrétní, dosažitelné cíle.
- Vytvořte bezpečné a příjemné prostředí pro pravidelná setkání.

Kdo za tím stojí?

Místní akční skupina Sokolovsko o.p.s, která je společností s otevřeným společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy a jejímž cílem je rozvoj regionu Sokolovska, především pak jeho venkovských oblastí[3]. Prostřednictvím metody Leader, tedy zdola nahoru, získává a směřuje prostředky z Evropské unie a národních zdrojů právě především do venkova.

Kontakt:

Ivana Jágriková (jagrikova@mas-sokolovsko.eu)
&
Anna Maria Schröcková (schrockova@mas-sokolovsko.eu)
www.mas-sokolovsko.eu

[3] V následujících příspěvcích se objevují různá pojetí místních akčních skupin, pro přehlednost uvádíme stručnou a minimalistickou definici: místní akční skupiny (MAS) jsou neziskové organizace, které metodou LEADER–CLLD podporují udržitelný rozvoj svého regionu. Fungují jako partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru a věnují se různorodým tématům – od zemědělství a energetiky přes vzdělávání až po získávání finanční podpory z evropských a národních programů.

Školní fóra ve Středočeském kraji: co si mladí přejí?

cze

Reálná zkušenost s demokracií už ve škole. Ve Středočeském kraji se mladí lidé setkávají v rámci „školních fór“, kde studující, vyučující i místní lídři diskutují o tom, co ve škole a v komunitě funguje, co ne – a jak to zlepšit. Přímým propojením žákyň a žáků s vedením školy a samosprávou fóra podporují aktivní občanství od raného věku.

O co jde?

Žáci základních a středních škol společně diskutují otázky jako:

- Co se vám na škole líbí?
- Co byste chtěli změnit?
- Jak se do změny můžete zapojit?
- Co máte rádi na své obci nebo městě?
- Co by se dalo vylepšit?

Proč jste s tím začali?

Chceme podporovat občanskou angažovanost na lokální i regionální úrovni. Školní fóra vnímáme jako první krok – praktickou zkušenost s demokracií. Studující se museli v mixovaných skupinách shodnout jen na **dvou prioritách** – nejen se spolužáky, ale i s žáky z jiných tříd. Cílem bylo rozšířit pozornost od prostředí školy k širší komunitě a najít vlastní cestu, jak se na změnách podílet. Důležitým momentem byla přímá diskuse s ředitelkou školy a starostkou.

Jaké to mělo výsledky?

V Čelákovicích město investovalo stovky tisíc korun do instalace bezpečných **bikeboxů** u škol. Vyřešily se také možnosti nákupu svačin a do územního plánu Zeleneče se dostala výstavba **cyklostezky** mezi obcemi pro zvýšení bezpečnosti cest do školy.

Co to umožnilo?

Klíčové bylo: aktivní školní parlament, podpora vedení školy a starostky ochotné o návrzích jednat a realizovat je. Parlament se připravil předem – každá třída projednala hlavní otázky a delegáti přišli s jasným mandátem. Na závěr každého fóra vedení školy a starostka prošli **top 10** témat, která studenti identifikovali.

Jak to bylo financováno?

Nevznikly zvláštní náklady. Akce proběhly v rámci běžných aktivit školy a obce, personál a facilitátoři byli zapojeni v rámci pracovní náplně. Podporu zajišťovali i dva koordinátoři z MAS.

Kdo za tím stojí?

Místní akční skupina **Střední Polabí**, která sdružuje 75 členů ze svého území (25 obcí, podnikatele, neziskové organizace, školy a aktivní občany).

Kontakt:

Lenka Tomsová (tomsova@strednipolabi.cz)
www.strednipolabi.cz

Malý mladý LEADER: výzva pro mladé s nápady

cze

Mladí nejsou jen budoucnost, ovlivňují svět kolem už teď. V jižních Čechách zve program Malý mladý LEADER mladé lidi, aby proměnili své nápady v reálné projekty, které přinášejí do komunit novou energii. Díky finanční podpoře, vedení a důvěře dokazují, že i malé nápady mohou mít velký dopad.

O co jde?

„Malý mladý LEADER" je výzva Místní akční skupiny Krajiny srdce a otevírá dveře mladým lidem ve věku 12–20 let, kteří mají odvahu měnit své okolí. Program nabízí až 30 000 Kč na projekty, které přinesou do regionu nové kulturní, sportovní či společenské aktivity, oživí tradice nebo podpoří zdravý životní styl a ekologii. Unikátní je i způsob hodnocení – o projektech nerozhodují „dospělí", ale Rada mladých leaderů. Tu tvoří místní kluci a holky, kteří od dětství jezdili na maskové letní tábory jako účastníci a dnes už se vracejí v roli vedoucích.

Proč jste s tím začali?

Cílem výzvy bylo rozhýbat mladé lidi na venkově a vtáhnout je do dění v jejich obcích tak, aby měli chuť tu žít, tvořit a být součástí místní komunity. MAS Krajina srdce chtěla podnítit jejich zájem o to, co se kolem nich děje, a ukázat jim, že i oni mohou přinést změnu. Zároveň šlo o přirozené zapojení vedoucích z letních maskových táborů, kteří sami vyrostli z dětských účastníků a dnes mají chuť posouvat region dál. Výzva tak propojila mladou generaci s možností aktivně se podílet na rozvoji venkova i na práci MAS Krajina srdce.

Jaké to mělo výsledky?

Z výzvy vzešly hned tři úspěšné projekty, které krásně ukazují, co dokáží mladí lidé, když dostanou prostor a podporu. Prvním je založení sportovního kroužku pro děti, který povede energická středoškolačka – díky tomu mají nejmenší z obce nové zázemí pro pohyb a kamarádství. Druhým je obnovení tradičního průvodu masek, jenž oživil kulturní dění a připomněl místním hodnotu starých zvyků. A třetí projekt přinesl na zahradu základní školy nový workoutový prvek, který slouží žákům i široké veřejnosti a podporuje zdravý životní styl.

Co fungovalo, nebo naopak nefungovalo?

Dobře fungovalo oslovování mladých lidí prostřednictvím sociálních sítí – hlavně krátká a poutavá reels videa, která rychle přitáhla jejich pozornost. Ukázalo se, že klasické zveřejnění na internetových stránkách moc nezabírá. Mladí lidé potřebují komunikaci vedenou jejich jazykem, v tempu a formě na kterou jsou zvyklí.

Máte nějaká doporučení pro ostatní?

Nejdůležitější je dát mladým lidem šanci a důvěru. Když dostanou prostor uskutečnit své nápady, dokážou překvapit kreativitou i zodpovědností. Nemusí jít o velké záměry – právě malé projekty často přinesou do komunit čerstvou energii, propojí lidi a ukážou, že mladí mohou být hybnou silou rozvoje venkova.

Jak to bylo financováno?

Z našich vlastních zdrojů MAS Krajina srdce.[4]

Kdo za tím stojí?

Za výzvou stojí Místní akční skupina Krajina srdce, nezisková organizace podporující rozvoj venkova v jižních Čechách v okolí Táborska, komunitní život a zapojení mladých lidí do dění v obcích.

Kontakt:

Monika Smetanová (predsedkyne@maskrajinasrdce.cz)
www.maskrajinasrdce.cz

[4] Podobnou aktivitu provozují i jiné místní akční skupiny z celé České republiky, kromě vlastních zdrojů lze využít celou řadu dalších – krajské či obecní dotace nebo například crowdfunding.

Od stáže k zapojení: jak stáže proměňují místní akční skupinu

cze

Stáže a závěrečné práce jako přirozená cesta k zapojení mladých. Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES ve Středočeském kraji dlouhodobě spolupracuje se studujícími středních a vysokých škol. Mladí lidé získávají praktickou zkušenost, podílejí se na reálných projektech a často pokračují ve spolupráci i po skončení stáže.

Jak jste na ten nápad přišli?

Studentky středních a vysokých škol nás začaly spontánně oslovovat s dotazem, zda u nás mohou v rámci studia absolvovat stáž nebo odbornou praxi. Myšlenka se nám líbila, zkusili jsme to a dnes je to běžná součást činností naší organizace. Studentky a studenti u nás nastupují na stáže a praxe během studia, vždy na základě individuální dohody o spolupráci. Pocházejí z různých středních škol v regionu (např. Nymburk nebo Lysá nad Labem) a z univerzit, převážně v Praze, Ústí nad Labem a Pardubicích.

A jak to funguje v praxi?

Nejčastěji se zapojují do každodenních kancelářských činností ve spolupráci s našimi manažery. Mnozí studují obory úzce související s naší agendou, jako je podnikání, veřejná správa, regionální rozvoj nebo cestovní ruch. Pod vedením našich pracovníků typicky:

- plní jednoduché administrativní úkoly,
- zpracovávají data a dokumenty,
- pomáhají se sociálními sítěmi,
- podílejí se na konkrétních projektech.

Co se osvědčilo

- **Individuální dohody** o délce a náplni stáží se nám jednoznačně osvědčily.
- **Práce na propagaci** – stážistky a stážisté mají výborné nápady pro náš web i sociální sítě, v praxi to znamená, že např. pořizují fotografie z území či píší články.
- **Pokračování spolupráce je možné** – někteří studenti u nás zůstávají a pomáhají s organizací větších veřejných akcí.

– a co ne?

- **Hlavní komplikací** jsou studenti bez řidičského průkazu – hůře se dostávají do naší venkovské kanceláře.

Co je na práci s lidmi na stáži nejtěžší?

Vždy je nutné je uvést do reality naší organizace i oboru jako takového – ne každému je hned blízký a srozumitelný.

Tip pro ostatní?

Nebát se to zkusit!

Kdo za tím stojí?

Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. působí ve svém regionu od roku 2006 a dnes sdružuje 68 členů z veřejného i soukromého sektoru – podnikatele, neziskové organizace i obce. Za dobu své činnosti již rozdělila téměř 130 milionů Kč na podporu komunitních projektů ve svém území. V současnosti se aktivně věnuje také dotačnímu poradenství, rozvoji cestovního ruchu, podpoře regionálních produktů, a vzdělávání. Pomáhá mateřským a základním školám i místním spolkům.
V posledních letech se MAS výrazně angažuje v energetice – poskytuje poradenství v oblasti programu Nová zelená úsporám a dalších environmentálních projektů, které přispívají k udržitelnému rozvoji regionu.

Kontakt:

Luděk Beneš (benes@svatojirskyles-mas.cz)
www.svatojirskyles-mas.cz

Burger & Chill: jak burgery pomáhají vyslyšet potřeby mladých

cze

Burger & Chill ukazuje, že zapojení mladých lidí nemusí vždy probíhat ve formálním prostředí. Tento jednoduchý formát kombinuje jídlo, uvolněnou atmosféru a moderovanou diskuzi, což dává mladým lidem sebevědomí sdílet to, co se jim v jejich komunitě líbí, co jim chybí a jak by se dal život kolem nich zlepšit.

O co jde?

Burger & Chill je jednoduchý formát setkání pro mladé lidi v neformálním prostředí, který umožňuje mládeži vyjádřit, co potřebuje, jak vnímá místo, kde žije a hledá i odpovědi na to, jak se mohou mladí lidé zapojit do změn v obci. Hlavními ingrediencemi jsou: jídlo, uvolněná atmosféra, moderovaná diskuze a absence autorit jako jsou rodiče, vyučující či starosta. Tento formát dokazuje, že i takové setkání může být účinným nástrojem pro zapojení mladých lidí do života komunity a rozhodování.

Proč jste s tím začali?

Cílem bylo vytvořit bezpečný a přátelský prostor, kde mohou mladí lidé otevřeně vyjádřit své názory na to, jak se jim v místě žije. Akce vznikla v reakci na nízkou účast mladých lidí při formálních setkávání, kde se rozhoduje o životě v území. Zajímalo nás, co pro mladé lidi můžeme udělat, aby se jim na venkově žilo lépe.

Jaké byly výsledky?

Mladí lidé identifikovali, co se jim v místě, kde žijí, líbí a co jim chybí. Hodnotili obec v jednotlivých aspektech jako jsou: služby, bezpečnost, doprava, veřejný prostor atd. Byly formulovány konkrétní problémy a návrhy na zlepšení. Účastníci se dohodli na prioritách, které budou sdílet s obcí a v následujících týdnech pak byly výsledky odprezentovány na obci.

Co fungovalo a co nefungovalo?

Neformální prostředí, jídlo a přátelská atmosféra pomohly prolomit ledy a podpořily účast. Strukturované otázky a vizuální pomůcky (flipcharty, post-it) zajistily, že diskuse byla jasná. Dopředu stanovený cíl – tedy soupis problémů, které mladí lidé vnímají, byl hlavním motorem pro debatu.
Hlavní výzvou bylo naplánovat termín a motivovat mladé lidi, kteří se obvykle veřejných setkání neúčastní. Pomohla spolupráce se školou i obcí, kdy se k šíření informací použili jejich kanály.

Jak to bylo financováno?

Formát je nenáročný na náklady, je potřeba uhradit pouze jídlo na grilování, základní technické vybavení a případně facilitátora*ku. Financování pocházelo z komunitního projektu místní akční skupiny (OPZ+, spolufinancovaného EU).

Co bylo nejtěžší a jak jste to zvládli?

Nejtěžší bylo zapojit mladé lidi a přesvědčit je, že to nebude „jen nudné setkání". Propojení akce s atraktivními aktivitami (grilování), propagace prostřednictvím škol a mládežnických skupin a osobní pozvánky se osvědčily.

Máte nějaké tipy pro ostatní?

- Vyberte neformální místo, kde se mladí lidé budou cítit pohodlně.
- Začněte jídlem nebo zábavou a poté přejděte k strukturované diskusi.
- Připravte si vodicí otázky, ale nechte prostor pro spontánní nápady.
- Najděte mladé „velvyslance", kteří mohou přivést své přátele.
- Komunikujte akci dopředu s obcí, ať s následným výsledkem počítá, vhodné je i následně na setkání navázat schůzkou, kdy se zástupkyně a zástupci obce s mládeží osobně potkají (lze k tomu využít např. školní fórum – viz výše).

Kdo za tím stojí?

Aktivitu organizovala MAS Kraj živých vod, z. s. ve spolupráci s místní samosprávou. Koncept je snadno přenositelný do jakékoliv komunity nebo regionu.

Kontakt:

Lenka Lejčková (lenka.lejckova@krajzivychvod.cz)
www.krajzivychvod.cz

Talent v MAS: Oslava úspěchů mládeže v jižních Čechách

cze

Oslava mladého talentu ve všech jeho podobách – od vědy po dobrovolnickou činnost v komunitě. Talent v MAS ukazuje, jak uznání úspěchů mladých lidí posiluje jak jejich sebevědomí, tak život místních komunit v jižních Čechách.

O co jde?

Talent v MAS je každoroční iniciativa pořádaná Místní akční skupinou Sdružení Růže z.s., určená pro děti a mladé lidi ve věku 6–18 let z jižních Čech. Cílí na oceňování mimořádných výkonů i veřejně prospěšných aktivit v široké škále kategorií – od umění a vědy až po aktivní mládež.

Proč jste s tím začali?

Cílem je podpořit a ocenit rozmanité talenty, zvýšit sebevědomí mladých lidí a ukázat, že i dobrovolné a komunitní aktivity mají hodnotu. Iniciativa reaguje na potřebu viditelnosti úspěchů dětí i mládeže mimo tradiční akademické či sportovní oblasti. Velkým benefitem navíc je, že se děti při slavnostním setkání navzájem poznají a obce získají povědomí, jak šikovné a úspěšné děti mají přímo ve svém okolí. Současně to v dětech posiluje pocit, že jsme na ně hrdí a že patří do společenství své rodné vsi.

Co z toho vzniklo?

Od roku 2019 proběhlo již šest ročníků, které oslovily stovky účastníků. Nyní (v roce 2025) připravujeme sedmý ročník. Vítězové získávají ocenění, finanční podporu i veřejné uznání. Projekt posílil sebevědomí oceněných i jejich okolí – rodiče, pedagogy, trenéry, obce – a stal se významnou regionální akcí.

Co fungovalo a co naopak nefungovalo?

Fungovalo široké spektrum kategorií, jednoduchá pravidla a zapojení obcí jako potvrzující autority. Výzvou byla logistika nominací a verifikace výsledků. Klíčovým faktorem byla spolupráce s místními školami, obcemi i médii.

Jak tuto akci financujete?

Projekt je financován z prostředků MAS Sdružení Růže – z členských příspěvků, místních grantů a drobných sponzorských darů.

Kdo za tím stojí?

Místní akční skupina Sdružení Růže z.s. (působící v jižních Čechách) organizuje projekt od roku 2019.

Kontakt:

Magdalena Chytrová (manazer@mas.sdruzeniruze.cz)
www.mas.sdruzeniruze.cz

Foto: © Jan Kypet Šmíd

Aktivní a podnikavá mládež v kraji Tartu

Krajský projekt, který dal mladým lidem první skutečnou příležitost navrhnout a uskutečnit vlastní malé projekty. Do aktivit se zapojilo více než 1 000 mladých lidí, kteří vytvořili nová propojení, získali podnikatelské dovednosti a přinesli do venkovských komunit svěží vítr.

O co jde?

Aby se podpořila účast mládeže a rozvoj podnikavosti, vznikl nový zastřešující projekt, který zahrnoval tematické pracovní balíčky, soutěže o nápady a hodnoticí aktivity postavené na principu „mladí pro mladé“.

Proč byl projekt realizován?

Cílem bylo dát mladým lidem jedinečnou možnost samostatně žádat o podporu na aktivity, které považují za důležité pro sebe i své komunity – a zároveň si osvojit praktické zkušenosti s realizací projektů od nápadu až po vyúčtování.

Co z toho vzešlo?

Projekt financoval 35 menších mládežnických projektů, do nichž se zapojilo přes 1 000 mladých lidí (původní cíl byl 600). Tyto malé projekty zlepšily kvalitu života i atraktivitu kraje Tartu pro obyvatele všech věkových skupin.
Mladí zároveň navázali kontakty s vrstevníky z různých obcí, rozvinuli své podnikatelské schopnosti a díky psaní projektů objevili, kolik příležitostí může venkov skutečně nabídnout. Díky projektu vznikla krajská síť mládeže v Tartu, která propojuje mladé napříč obcemi. Ti se nyní zapojují do dalších aktivit, účastní se informačních dnů a hodnoticích seminářů. O tento model projevily velký zájem také venkovské komunity z Nizozemska, Severního Irska a Finska, které chtějí projekt realizovat ve svých regionech.

Co fungovalo – a co ne?

Zkušenosti z projektu přinesly několik důležitých poučení:

1. Mladí potřebují mentoring během všech fází projektu – od žádosti po realizaci a uzavření. Mentoři by však měli vystupovat jen jako rádci, nikoli jako hlavní hybná síla.

2. Pravidla a požadavky na dokumentaci musí být jasně vysvětlena už při přihlašování. Některé dokumenty nelze zpětně doplnit po skončení aktivit.

3. Různé skupiny zapojených aktérů (partneři, dobrovolníci, hodnotící tým) potřebují motivaci – například formou exkurzí, vzdělávacích cest nebo poděkovacích akcí.

4. Je potřeba více finančních prostředků pro mládež, zejména na venkově – oživuje to komunity a dává mladým možnost skutečně něco změnit.

5. „Místo toho, abychom dávali rybu, dejme lidem rybářský prut.“ – tedy spíš nástroje než hotová řešení.

Jak byl projekt financován?

Projekt byl financován z evropských fondů pro rozvoj venkova (LEADER–CLLD) a z místního spolufinancování.

Celkový rozpočet	42 000 EUR
EAFRD (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)	26 880 EUR
Národní / regionální zdroje	6 720 EUR
Soukromé spolufinancování	8 400 EUR

Tipy pro ostatní

Cílem projektu bylo dát mladým lidem jejich první zkušenost s psaním, vedením a vyhodnocováním projektů, aby mohli rozvíjet nové a kreativní nápady pro své domovské regiony — a reagovat tak i na nedostatek inovativních produktů a služeb na venkově.

Podle partnerů projekt výrazně posílil sebevědomí mladých účastníků a dal jim pocit úspěchu, který je motivuje hlásit se i do větších a odpovědnějších projektů v budoucnu. Seznámením s projektovým řízením, hodnocením i koordinací aktivit si mladí lidé uvědomili, že být podnikavý a aktivní na venkově je možné.

Kdo za tím stojí?

Místní akční skupina Tartumaa Arendusselts.

Kontakt:

Heili Petkin (heili.petkin@tas.ee)
www.tas.ee

Mládež v pohybu: mobilní centrum mládeže Toila

est

Přestavěný lodní kontejner proměněný v mobilní centrum pro mladé lidi se stal kreativním způsobem, jak oslovit mládež ve venkovských oblastech. Díky neformálnímu prostředí a lákavým aktivitám se do práce s mládeží zapojila řada lidí poprvé v životě.

O co jde?

Mobilní centrum mládeže Toila, umístěné v přestavěném 20 stopém lodním kontejneru, se stalo nevšedním místem setkávání mladých lidí ve východním Estonsku.

Proč centrum vzniklo?

Koncept centra vznikl ve spolupráci s mladými lidmi na základě jejich přání, potřeb a zájmů. Kontejner je možné přesouvat tam, kde se mladí scházejí – i do oblastí, kam se běžná nabídka služeb pro mládež obvykle nedostane. Atraktivní vzhled centra navíc přitahuje pozornost a zájem.

Centrum během letních měsíců mění své působiště ve městě – přemisťuje se mezi různými částmi obce Toila a nabízí mladým lidem ve věku 7 až 26 let inovativní a udržitelný přístup k práci s mládeží. Podporuje rozvoj samostatných, podnikavých a iniciativních mladých lidí, kteří chtějí přispívat vlastní komunitě.

Co konkrétního z toho vzešlo?

- Centrum navštívilo 170 mladých lidí ve věku 7–19 let (87 chlapců a 83 dívek), celkem proběhlo 456 návštěv s účastí 6–17 osob denně.
- Přibližně 40 mladých z obce Toila se díky projektu poprvé zapojilo do aktivit spojených s prací s mládeží.
- Mladí zorganizovali charitativní kavárnu, kde vydělali 515 eur, které věnovali dvanáctileté dívce z komunity trpící vážnou nemocí.
- Centrum zajišťuje jeden mentor mládeže a tři pracovníci střídající se ve směnách, navíc se zapojují dva dobrovolníci z Maďarska a Ázerbájdžánu.
- Projekt vedl devítičlenný tým mladých ve věku 12–15 let, kteří byli iniciátory a autory samotného konceptu.
- Vzniklo přitažlivé prostředí podporující sociální interakci, samostatnost a občanskou aktivitu.
- Kvalita služeb práce s mládeží v obci Toila se zlepšila a sjednotila, takže všechny děti a mladí lidé mají rovnější přístup k možnostem.
- Členové projektového týmu získali praktické zkušenosti s plánováním a realizací projektů.

Co fungovalo – a co nefungovalo?

Všichni partneři projektu projevili důvěru v mladé a jejich nápady. To, že dospělí brali jejich návrhy vážně, mladé velmi povzbudilo, dodalo jim to chuť přicházet s vlastními iniciativami a aktivně přispívat k rozvoji obce.

Udržet motivaci mladých lidí v období dospívání bývá výzvou, ale díky smysluplnému zapojení projekt fungoval nepřetržitě dva roky bez toho, aby se tým rozpadl.

Projekt vytvořil model, který v Estonsku dosud neměl obdoby – a získal uznání jak na místní, tak na celostátní úrovni. V roce 2023 vyhrál ocenění „Nápad roku“ v kraji a byl vyhlášen „Centrem mládeže roku v Estonsku“.

Jak byl projekt financován?

Celkové náklady:	43 216,80 EUR
Podpora z programu LEADER:	24 997,10 EUR
Regionální podpora estonské vlády:	5000 EUR
Spolufinancování obce:	13 219,70 EUR

Co bylo nejtěžší?

Prvním krokem bylo zmapování zájmů a potřeb mladých, které proběhlo ve spolupráci se školami Kohtla–Nõmme a Toila Gymnasium pod vedením Mládežnické rady Toila. Výsledky ukázaly jednoznačnou potřebu mobilních služeb.
Na projektu se podíleli studenti magisterského oboru designu produktů z Estonské akademie umění, kteří společně s mladými z obce Toila vytvořili vizuální koncept mobilního centra mládeže.
Společné brainstormingy, stavba modelů (včetně skutečné velikosti), „elevator pitches", týmová práce a inspirativní setkání – osobně i online – vedly k finální podobě centra. Projektový tým tvořilo devět mladých ve věku 12 až 15 let z různých vesnic (Toila, Konju, Pühajõe, Kohtla–Nõmme a Voka). Tým i koordinátor projektu komunikovali s dodavateli specializovaných stavebních řešení a zajišťovali cenové nabídky.

Co pro vás bylo na celém projektu nejzajímavější?

Hlavním úkolem bylo pořízení potřebné infrastruktury – tedy lodního kontejneru o délce 20 stop, který byl následně přestavěn na mobilní centrum mládeže.
Vnější design vznikl ve spolupráci s umělci a mladými z obce Toila. Projekt aktivně podporovala Estonská akademie umění, která spolupracovala s mladými účastníky a umožnila žákům základních škol nahlédnout do procesů vysokoškolského vzdělávání. Díky tomu si rozvinuli řadu klíčových kompetencí potřebných pro aktivní občanský život. Z pohledu instituce podporující práci s mládeží šlo o mimořádně posilující a inspirativní zkušenost, jaká dosud v Estonsku neměla obdoby.

Kto za tým stojí?

Iniciatíva je riadená Centrom mládeže obce Toila.

Kontakt:

Elizaveta Shilman (Elizaveta.Shilman@toila.ee)
www.toila.kovtp.ee
@Toilavallanoortekeskused

Letní mládežnické brigády: estonská tradice Malev

Dlouholetá estonská tradice, která propojuje letní brigádu a doprovodné aktivity. Mladí si vydělají peníze, získají první pracovní zkušenosti, účastní se kreativních činností a přitom se více seznámí se svou komunitou.

O co jde?

Studentský Malev je dlouholetá letní tradice pro školáky ve věku 13–19 let, která spojuje práci a zábavu. Účastníci tráví část dne (až 6 hodin) prací u místních zaměstnavatelů a zbytek dne věnují kreativním a volnočasovým aktivitám – například zpěvu, divadlu nebo sportovním soutěžím.

Některé tábory se zaměřují zejména na tvůrčí činnost a nabízejí kreativní workshopy, při nichž mladí reflektují kulturní dědictví a význam umění v minulosti, současnosti i budoucnosti. Tradice Malev sahá až do roku 1967.

Čeho konkrétně chcete s tábory dosáhnout?

Cílem těchto táborů je nabídnout mladým lidem možnost:

- vydělat si během léta,
- trávit čas s vrstevníky,
- získat první pracovní zkušenost,
- poznat různé pracovní příležitosti.

Současně pomáhají rozvíjet představivost, spolupráci a sebevyjádření – a přirozeně prohlubují vztah mladých k jejich komunitě a místním tradicím.

Co z toho vzešlo?

- Účast v táborech Malev je považována za prestižní – každé jaro probíhá konkurzní výběr účastníků.
- Tábory posilují propojení mladých s jejich regionem a komunitou.
- Díky spolupráci s místními zaměstnavateli získávají účastníci praktické dovednosti, poznají různé kariérní možnosti a vnímají svůj region jako místo, kde mohou žít a pracovat i v budoucnu.

Co funguje a co zase tolik ne?

Někdy je obtížné najít vhodné zaměstnavatele, protože právní a bezpečnostní omezení omezují druhy prací, které mohou nezletilí vykonávat. Je proto potřeba pečlivá koordinace, aby se vyvážila zákonná pravidla s reálnou a smysluplnou pracovní zkušeností.

Jak je to financováno?

Financování pochází z různých zdrojů. Některé obce a místní akční skupiny podporují tábory Malev přímo ve svých regionech.

Kdo za tím stojí?

Iniciativu vede nevládní organizace Õpilasmalev, ve spolupráci s místními organizacemi v různých regionech Estonska.

Kontakt:

Külli Tatter (malev@malev.ee)
www.malev.ee

Demokracie v praxi: mládežnické rady Noortevolikogu

Demokraticky volené mládežnické rady v Estonsku radí místním samosprávám a zastupují zájmy mladých v rozhodovacích procesech. Představují cennou školu demokracie, dnes působí už ve více než 60 % estonských obcí.

O co jde?

Mládežnická rada (Noortevolikogu) je aktivní poradní orgán složený z mladých lidí, který působí při městském nebo obecním zastupitelstvu. Jejím úkolem je zastupovat zájmy mladých obyvatel v rozhodovacích procesech místní samosprávy. Členové rady ve věku 13–26 let jsou demokraticky voleni mladými lidmi z dané obce podle pravidel, která stanoví městská nebo obecní rada.

Co stojí za vznikem?

Rozvoj mládežnické participace na národní úrovni začal kolem roku 2015, kdy Ministerstvo školství a výzkumu Estonska vytvořilo svou první poradní radu mládeže.

Cílem místních mládežnických rad je projednávat témata, která se týkají mladých lidí, spadají do kompetence obce nebo města a jsou pro mladé důležitá. Rada má následně za úkol předkládat návrhy a doporučení zastupitelstvu či vedení obce a u toho vycházet z potřeb a zájmů mladé generace.

Co z toho vzešlo?

V roce 2023 mělo 49 z 79 estonských obcí fungující mládežnické rady nebo obdobné skupiny.

Tyto orgány dávají mladým lidem bezpečný prostor pro poznávání principů demokracie a rozvoj občanských dovedností v praxi. Staly se tak důležitým nástrojem zapojování mládeže do rozhodování na místní úrovni.

Co funguje a co tolik ne?

Co se osvědčilo:

- Oficiální postavení rady v rámci obce.
- Dobrá spolupráce s vedením samospráv.
- Motivovaní a aktivní členové z řad mladých lidí.

Výzvy:

- Dlouhodobé udržení zapojení mladých – dochází k časté obměně členů.
- Účast v radách bývá někdy spíše formální než skutečně smysluplná, pokud chybí systematická podpora a facilitace.

Kdo za tím stojí?

Iniciativu realizují obce a města ve spolupráci s místními mládežnickými organizacemi.

Kontakt:

Kaarel Tamla (kaarel@enl.ee)
www.enl.ee/noorte-osalus/osaluskogud

Slunce Saaremaa: regionální podnikatelská soutěž

Soutěž podnikatelských nápadů pro studenty z ostrova Saaremaa. Týmy se učí společně tvořit podnikatelské strategie, připravovat prototypy a prezentovat své nápady. Program propojuje školy s místními firmami a inspiruje mladé lidi, aby se nebáli podnikání.

O co jde?

Soutěž Saaremaa Päike (Slunce Saaremaa) motivuje mladé lidi z ostrova Saaremaa k vytváření inovativních a udržitelných podnikatelských nápadů. Cílem je podpořit mládežnické podnikání, kreativitu a týmovou spolupráci, a zároveň zvyšovat povědomí o místních možnostech rozvoje.

Proč vznikla?

Záměrem projektu Saaremaa Päike je vzbudit zájem mladých lidí o hospodářský rozvoj ostrova, povzbudit je k tvořivosti a podnikavosti a dodat jim odvahu a sebedůvěru převzít odpovědnost spojenou s podnikáním. Soutěž je otevřena:

- studentům středních škol v kraji Saare,
- žákům základních škol od 5. do 9. třídy,
- a vysokoškolákům do 24 let, kteří studují na místních pobočkách univerzit.

Co z toho vzešlo?

Soutěž představuje mimořádně cennou příležitost pro studující z oblasti podnikání či ekonomie – umožňuje jim získat praktické zkušenosti v reálném prostředí. Každý účastník má v týmu konkrétní roli, například ředitelky, manažera, designéra, IT specialistky, analytika nebo účetní. To znamená, že každý nese odpovědnost a zároveň si osvojuje komplexní dovednosti:

- tvorbu podnikatelského plánu,
- jednání s obchodními partnery,
- vývoj a propagaci produktů,
- organizaci schůzek a prezentací,
- řízení marketingu a komunikace.

Díky tomu mladí získávají skutečný pohled na podnikání a proces přeměny nápadu v životaschopný projekt.

Co fungovalo – a co ne?

Příklad z roku 2020 ukazuje, jak program probíhá v praxi:
Podnikatelský program Saaremaa Päike 2020 spojil školení a akce pro mladé lidi z ostrova Saaremaa. Začal Dnem podnikavosti, zaměřeným na tvorbu nápadů a produktové inovace, po němž následovaly návštěvy firem. Online školení o nákladech, cenotvorbě a zisku využívalo materiály organizace JA Estonia. Následné workshopy se zaměřily na rozvoj produktů, prototypování a prezentační dovednosti, přičemž program vyvrcholil závěrečným seminářem a oceněním vítězů. Celý program kladl důraz na praktické učení – účastníci:

- vytvářeli podnikatelské nápady,
- tvořili týmy,
- testovali své koncepty pomocí modelu Osterwalder Canvas,
- vytvářeli prototypy,
- a trénovali „elevator pitch“, tedy krátké, přesvědčivé prezentace nápadů.

Získali tak opravdovou zkušenost s tím, jak proměnit myšlenku v konkrétní projekt.

Jak je projekt financován?

Kombinace prostředků LEADER a partnerského spolufinancování.

Kdo za tím stojí?

Projekt realizuje Saare Arenduskeskus ve spolupráci se Sdružením podnikatelů Saaremaa, místní akční skupinou Saarte Koostöökogu a bankou Swedbank.

Kontakt:

Hanna Saar (info@sasak.ee)
www.sasak.ee

LEEN: budoucnost podnikání z jižního Estonska

est

Regionální spolupráce napříč šesti kraji, která spojuje tisíce mladých lidí, vyučujících a podnikatelů. Prostřednictvím táborů, hackathonů a školení rozvíjí podnikatelské dovednosti a posiluje vztah mladých lidí k jejich domovu.

O co jde?

Projekt Podnikavá mládež jižního Estonska (LEEN) vznikl díky úzké spolupráci rozvojových organizací z krajů Tartu, Jõgeva, Põlva, Valga, Viljandi a Võru. Zaměřuje se na systematický rozvoj podnikavosti a iniciativy mladých lidí ve věku 7–26 let v jižním Estonsku a zároveň na posilování jejich vazby k regionu, odkud pocházejí.

Proč projekt vznikl?

Projekt pomáhá mladým lidem z jižního Estonska propojovat se navzájem i se svým domovským regionem prostřednictvím aktivit, které rozvíjejí jejich iniciativu a podnikatelské myšlení.
Podporuje děti a mladé dospělé (7–26 let) v tom, aby se stali aktivními a podnikavými lidmi, kteří se v budoucnu mohou do regionu vrátit a dále ho rozvíjet. K dosažení těchto cílů nabízí projekt širokou škálu aktivit:

- akce, školení, tábory, veletrhy, konference, studijní cesty, hackathony,
- a to nejen pro mladé lidi, ale i pro mentory, učitele, podnikatele, vedení škol a zástupce samospráv.

Širším cílem projektu je vytvořit modely podpory mládežnického podnikání na úrovni krajů i celého regionu a zároveň plánovat následné rozvojové aktivity.

Co z toho vzešlo?

Projekt přinesl řadu místních i regionálních akcí a školení pro mládež i pedagogy – například strategické dny, hackathony nebo školení mentorů studentských firem.

Co fungovalo – a co ne?

- Projekt nabídl praktické nástroje a metody, které lze okamžitě využít ve výuce i při práci s mládeží.
- Ukázal, že podnikavost se dá rozvíjet krok za krokem – od drobných iniciativ až po rozsáhlejší komunitní projekty.
- Zdůraznil, že pro úspěch jsou klíčové kreativita, vytrvalost a vnitřní motivace.
- Připomněl, že opravdová motivace vychází z vlastního zájmu, ne z povinnosti.
- Potvrdil význam praktických zkušeností, spolupráce a aktivní účasti, které mají větší dopad než pasivní poslouchání.
- Nabídl cenné kontakty a inspiraci všem zúčastněným.

Jak byl projekt financován?

Projekt je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) v rámci opatření „Atraktivní regionální podnikatelské a životní prostředí". Celkový rozpočet je 3 331 393 EUR.

Kdo za tím stojí?

Sdružení obcí kraje Tartu (vedoucí partner projektu) spolu s Centrem pro rozvoj a podnikání kraje Jõgeva, Centrem pro rozvoj kraje Põlva, Poradenským centrem pro podnikání v Tartu, Agenturou pro rozvoj kraje Valga, Centrem pro rozvoj kraje Viljandi a Centrem pro rozvoj kraje Võru.

Kontakt:

Mariliis Maremäe (mariliis.maremae@tartumaa.ee)
www.ettevotlikudnoored.ee

Grant pro mladé farmáře: nové nápady pro estonské zemědělství

Celostátní program, který podporuje mladé farmáře startovacími granty až do výše 100 000 EUR. Pomáhá novým zemědělcům přinášet do estonského zemědělství inovace, moderní technologie a čerstvé nápady – a zároveň podporuje generační obměnu na venkově.

O co jde?

Tento program vznikl s cílem usnadnit vstup mladých lidí do zemědělství, podpořit generační obnovu v oboru a zvýšit počet farmářů, kteří disponují moderními znalostmi a zkušenostmi.

Proč program vznikl?

Podporu lze získat na zahájení nebo rozvoj činností souvisejících s výrobou zemědělských produktů, jak je stanoveno v podnikatelském plánu. Nejméně 50 % nákladů plánovaných v podnikatelském plánu musí být určeno na hmotný majetek (včetně biologického), který umožňuje přímou a opakovanou výrobu či zpracování zemědělských produktů.

Co z toho vzešlo?

Program dal mnoha mladým lidem jejich první, často rozhodující impuls ke vstupu do zemědělství. Zvýšil podíl mladých lidí v sektoru, přinesl nové nápady a moderní přístupy a podpořil inovace v zemědělské praxi. Zároveň se ukázalo, že samotná finanční podpora nestačí – důležitou roli hrají i další faktory jako celková atraktivita venkova, ziskovost zemědělství a společenské uznání práce farmářů.

Co funguje – a co ne?

Pozitivní dopady:

- Zapojení mladých lidí do sektoru – podpora pomohla mnoha mladým založit vlastní farmu nebo převzít rodinný podnik.
- Generační obnova – program tento proces urychluje, protože starší farmáři vidí, že mladí mají díky grantu reálnou šanci pokračovat.
- Investice do moderní výroby – podmínka kvalitního podnikatelského plánu motivuje farmáře investovat do moderních strojů, zařízení a technologií.
- Inovativní přístupy – mladí farmáři přinášejí do zemědělství více ekologických, digitálních a inovativních řešení.
- Rozvoj venkova – noví farmáři podporují místní ekonomiku a pomáhají udržovat venkovské oblasti živé.

Výzvy:

- Menší zájem mladých, než by odpovídalo dostupným prostředkům – zemědělství není mezi mladými lidmi nejpopulárnější volbou kariéry.
- Byrokracie a požadavky na podnikatelský plán – pro začátečníky může být administrace náročná.
- Dlouhodobá udržitelnost – ne všichni příjemci zůstávají v sektoru dlouhodobě, někteří odcházejí z ekonomických či osobních důvodů.

Jak byl projekt financován?

Program je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Například rozpočet pro rok 2024 činil 3 miliony EUR a maximální podpora na jednoho farmáře vycházela přibližně na 100 000 EUR.

Kdo za tím stojí?

Ministerstvo pro regionální rozvoj a zemědělství Estonska.

Kontakt:

Ministerstvo pro regionální rozvoj a zemědělství Estonska (info@agri.ee)
www.agri.ee/en

Oživení komunity v obci Unatín: zapojení mládeže do rozvoje venkova

SVK

V malé slovenské obci Unatín se mladí lidé postavili do čela oživení místního života. Díky programu Evropský sbor solidarity pomohli obnovit hlavní náves, uspořádali kulturní a mezigenerační akce a pracovali ruku v ruce se staršími obyvateli. Projekt zlepšil nejen veřejná prostranství, ale také posílil důvěru mezi generacemi a inspiroval místní mládež, aby se aktivně podílela na rozvoji venkova.

O co jde?

Projekt se zaměřil na znovuoživení komunitního života v malé venkovské obci Unatín zapojením mladých lidí do pořádaní místních akcí, obnovy veřejných prostor a budování mezigeneračních vztahů. Mladí sehráli aktivní roli při revitalizaci obecní návsi, přípravě kulturních akcí a zapojování seniorů. Aktivity byly podpořeny z programu Evropský sbor solidarity.

Proč vznikl?

Unatín je malá obec s klesající občanskou účastí a omezeným zapojením mládeže. Iniciativa byla spuštěna, aby:

- posílila odpovědnost místních mladých za dění v obci,
- prohloubila vztahy mezi generacemi,
- a zlepšila kvalitu života v obci prostřednictvím konkrétních občanských aktivit.

Co z toho vzešlo?

- Revitalizace návsi – nové lavičky, vývěsní tabule a upravený veřejný prostor.
- Veřejné akce – filmové večery, mezigenerační besedy a brigády na úklid obce.
- Posílení vazeb mezi mladými a staršími obyvateli.
- Patrný nárůst občanské angažovanosti mezi mladými v obci.

Co fungovalo – a co ne?

Vyplatilo se:

- osobní iniciativa a motivace místních mladých,
- dobrá spolupráce s obecním úřadem,
- finanční a logistická podpora z programu ESC,
- flexibilní aktivity přizpůsobené skutečným potřebám komunity.

Výzvy:

- počáteční nedůvěra ve schopnosti mládeže,
- omezené zdroje a infrastruktura malé obce,
- udržení dynamiky i po skončení projektu.

Jak byl projekt financován?

Projekt byl financován z programu Evropský sbor solidarity (ESC),
číslo projektu ESC30-SOL-D388DC3A-2.

Kdo za tím stojí?

Místní mládež z Unatína ve spolupráci s obcí Unatín a podporujícími partnery.

Kontakt: **Lucia Balková** (lucialbalkova@gmail.com)

Foto: Oživení komunity v obci Unatín

Farma Burina: květiny z udržitelného květinářství

SVK

V Žilině na Slovensku založila krajinná architektka Jana Feiler farmu Burina – ekologickou květinovou farmu zaměřenou na udržitelnost a lokální inovace. Kromě zásobování svateb, květinářství a hotelů sezónními květy farma vzdělává komunity, spolupracuje se školami a experimentuje s novými odrůdami květin. Nabízí tak alternativu k dováženým květinám a šíří povědomí o udržitelném pěstování, které inspiruje další venkovské podnikatele k propojení podnikání s ekologickou odpovědností.

O co jde?

Farma Burina je bezchemická květinová farma nacházející se nedaleko Žiliny. Založila ji krajinná architektka Jana Feiler, když jí bylo pouhých 22 let. Zaměřuje se na pěstování sezónních, čerstvě řezaných květin pomocí udržitelných metod. Farma dodává květiny pro svatby, květinářství, hotely i fotografy a zároveň se aktivně věnuje vzdělávání komunity – pořádá přednášky, workshopy a spolupracuje se školami i komunitními zahradami.

Vedle samotného pěstování Jana zapojuje mladé lidi z okolí, včetně těch se speciálními potřebami, do každodenní práce na farmě. Tím podporuje sociální začleňování a vytváří smysluplné příležitosti k zapojení. Farma také pořádá komunitní akce, které posilují místní vztahy a podporují povědomí o udržitelném způsobu života.

Co stálo za vznikem farmy?

Cílem bylo nabídnout lokální alternativu k dováženým a chemicky ošetřeným květinám, a zároveň podpořit ekologickou udržitelnost, vzdělávání a inovace na venkově. Jana chtěla svými aktivitami přispět místní komunitě – sdílením znalostí, zapojením mladých lidí a osob se speciálními potřebami a inspirací k inkluzivnímu a odpovědnému přístupu v květinářství i podnikání obecně.

Co z toho vzešlo?

- prosperující bezchemická květinová farma dodávající květiny s dlouhou trvanlivostí,
- vzdělávací činnost – přednášky pro květinové farmáře i komunitní zahrady,
- spolupráce se zemědělskou střední školou – propojení teorie a praxe,
- zapojení mladých lidí a osob se speciálními potřebami do chodu farmy,
- komunitní akce, které propojují lidi skrze kreativitu a udržitelnost,
- testování a šlechtění nových odrůd květin,
- pozitivní dopad na místní komunitu a zvýšení povědomí o udržitelném zemědělství i sociální inkluzi.

Co fungovalo – a co ne?

Povedlo se toho mnoho:

- Závazek k udržitelnosti: bez chemie, využívání domácích hnojiv, ruční pletí.
- Silná lokální partnerství: spolupráce se školami, komunitními zahradami a místními tvůrci.
- Aktivní zapojení lidí: účast mladých a osob se speciálními potřebami na činnostech farmy.
- Zaměření na kvalitu: pěstování menšího počtu druhů květin ve větším objemu pro zajištění špičkové kvality.
- Osobní odolnost: schopnost vyrovnat se s nepříznivým počasím a počátečními nezdary.

Jak je farma financována?

Farma funguje bez vnějších grantů – je samofinancovaná, podporovaná příjmy od klientů a spoluprací v oblasti vzdělávání.

Kdo za tím stojí?

Jana Feiler, zakladatelka farmy Farma Burina.

Kontakt:

Jana Feiler
www.farmaburina.sk
@kvetinova_farma_burina

Foto: Farma Burina

Muzeum v Lišově: tradice pro budoucnost mládeže

SVK

V obci Lišov na jihu Slovenska spojuje komunitní muzeum mladé lidi z celé Evropy, aby se učili tradičním řemeslům, archeologii a udržitelnému způsobu života. Díky projektům Erasmus+, workshopům a dobrovolnickým pobytům se do aktivit muzea zapojilo více než 600 mladých lidí, kteří pomohli obnovit historické budovy, a dokonce inspirovali vznik nových lokálních řemeslných podniků. Spojením kulturního dědictví a sociálního podnikání iniciativa ukazuje, že zachovávání tradic může přinášet nové příležitosti a posilovat životaschopnost venkova.

O co jde?

Muzeum v Lišově je komunitně spravované muzeum v obci Lišov na jihu Slovenska. Mladým lidem nabízí praktické zkušenosti s tradičními řemesly – například se zpracováním dřeva, keramikou nebo výrobou masek – a zároveň pořádá letní archeologické školy, dobrovolnické pobyty a mezinárodní výměny mládeže v rámci programu Erasmus+. Projekt propojuje kulturní dědictví s udržitelností a sociálním podnikáním.

Co stojí za vznikem muzea?

Iniciativa vznikla jako reakce na odliv mladých lidí z venkova, s cílem uchovat místní znalosti, předat praktické dovednosti a nabídnout mladým nové perspektivy, které by je motivovaly zůstat a rozvíjet svůj region.

Co z toho vzešlo?

- zapojeno už více než 600 mladých lidí z 12 zemí,
- uskutečněno 40+ workshopů,
- obnova dvou historických budov – tradičního venkovského domu a keltské kruhové stavby,
- vznikly čtyři nové lokální řemeslné podniky,
- zvýšení turismu v obci o přibližně 30 %.

Co fungovalo – a co ne?

Co se osvědčilo:

- zapojení místních řemeslníků,
- spolupráce s mezinárodními partnery (např. Grampus Heritage, INHERIT),
- různé zdroje příjmů – granty, turistika, crowdfunding,
- koordinace dobrovolníků a využívání neformálních vzdělávacích metod.

Výzvy:

- jazykové a kulturní bariéry v mezinárodních skupinách,
- zajištění stabilního financování a údržby infrastruktury,
- omezené dopravní spojení a ubytovací kapacity na venkově.

Jak je projekt financován?

Prostřednictvím grantů programu Erasmus+, příjmů z cestovního ruchu, crowdfundingových kampaní a nefinanční podpory místní komunity.

Co bylo nejtěžší?

Vyvážit mezinárodní koordinaci s omezenými venkovskými kapacitami (doprava, ubytování). Tým se opíral o flexibilní plánování práce dobrovolníků, místní sítě a postupné vylepšování zázemí pomocí komunitních sbírek.

A nějaké tipy pro ostatní?

- Začněte v malém – s pevným zapojením místní komunity, než se pustíte do mezinárodních aktivit.
- Používejte praktické činnosti (řemesla) jako most mezi odlišnými kulturami a jazyky.
- Propojte vzdělávání s turistikou pro dlouhodobou udržitelnost.
- Budujte důvěryhodné vztahy s místními i mezinárodními partnery.

Kdo za tím stojí?

Lišov Múzeum, založené místními nadšenci s podporou organizací Slatinka a mezinárodních sítí pro ochranu kulturního dědictví.

Kontakt:

Jakub Dvorský (info@lisovmuzeum.sk)
www.lisovmuzeum.sk

Foto: Muzeum Lišov

Team SNOV: komunitní letní tábory

SVK

Občanské sdružení Team SNOV pořádá inkluzivní letní tábory, kde se každý rok více než 100 dětí učí kreativitě, týmové spolupráci a empatii. Díky workshopům, sportovním aktivitám a komunitním projektům se zde setkávají děti s různými schopnostmi v bezpečném a podpůrném prostředí. Tábory zároveň zapojují místní dobrovolníky a partnery, čímž posilují vazby v komunitě.

O co jde?

Projekt se zaměřuje na organizaci příměstských i pobytových letních táborů pro děti z různých sociálních a vzdělávacích prostředí – včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Tábory pořádá občanské sdružení Team SNOV a jejich cílem je rozvíjet empatii, komunikaci, tvořivost a vztahové dovednosti. Programy zahrnují tematické dny, kreativní workshopy, sportovní a pohybové hry, environmentální aktivity, a komunitní projekty propojující děti s místním prostředím.

Proč jste s tábory začali?

Tato praxe vznikla jako reakce na potřebu smysluplného trávení letních prázdnin pro děti. Cílem je nabídnout bezpečné prostředí, kde mohou děti zakusit přijetí, spolupráci a rozvoj svého potenciálu.

Co z toho vzešlo?

- každoročně se zapojuje více než 100 dětí z různých regionů a odlišného prostředí,
- zlepšení sociálních dovedností dětí – zejména v oblasti spolupráce, komunikace a empatie,
- inkluzivní prostředí, kde se setkávají děti s různými schopnostmi,
- silné vazby s místní komunitou a dobrovolníky,
- pro některé děti to byla první zkušenost s organizovaným volnočasovým programem.

Co fungovalo – a co tolik ne?

Co se osvědčilo:

- Zapojení komunity – silná podpora místních dobrovolníků, rodičů i partnerů.
- Financování – kombinace grantů, darů a vlastních zdrojů sdružení.
- Spolupráce – partnerství s obcemi, školami a dalšími organizacemi.
- Kontinuita – tábory se konají každý rok a jsou součástí celoroční činnosti Team SNOV.
- Individuální přístup – důraz na bezpečné a podpůrné prostředí pro každé dítě.

Jak jsou tábory financovány?

Prostřednictvím grantů, darů a vlastních zdrojů občanského sdružení Team SNOV.

Kdo za tím stojí?

OZ Team SNOV.

Kontakt:

Bianka Pavláková (teamsnov.business@gmail.com)
@team_snov

European Youth Village: jak se Župčany staly mladou vesnicí

svk

Obec Župčany se stala evropskou vesnicí mládeže tím, že mladým lidem dala skutečnou příležitost ovlivňovat život v místní komunitě. Prostřednictvím kulturních akcí, environmentálních aktivit a spolupráce s místními organizacemi se mládež aktivně zapojila do dění v obci, naučila se vyjadřovat své potřeby a proměňovat své nápady v realitu. Iniciativa posílila spolupráci mezi generacemi a podpořila otevřenou, participativní kulturu v komunitě.

O co jde?

Cílem této iniciativy je zapojit co nejvíce mladých lidí do života obce a jejích aktivit – ať už jde o kulturní akce, nebo projekty zaměřené na ochranu životního prostředí. Mladým poskytuje prostor k účasti na místních aktivitách a motivuje ji, aby se aktivně podílela na utváření komunity.

Proč vznikla?

Záměrem bylo propojit mladé lidi v obci, umožnit jim se zapojit do různých typů aktivit a dát jim hlas, aby mohli otevřeně vyjádřit své potřeby. Současně jim iniciativa nabízí příležitosti k uskutečnění jejich nápadů a podnětů pro rozvoj obce.

Co z toho vzešlo?

Hlavním výsledkem byla jasnější představa o potřebách a zájmech mladých lidí v komunitě. Iniciativa ukázala, co by mládež chtěla v obci realizovat a co by bylo možné zlepšit nebo omezit. Díky projektu se mladí úspěšně začlenili do činnosti místních organizací a stali se běžnou součástí veřejného života.

Co fungovalo – a co ne?

Klíče k úspěchu:

- Podpora a otevřenost již existujících místních organizací, které byly aktivní a ochotné zapojit mladé do své činnosti.
- Pozitivní komunikace a spolupráce s vedením obce.
- Kultura spolupráce, která přirozeně motivovala mládež k zapojení.

Kdo za tím stojí?

Obec Župčany, v rámci celoevropské iniciativy European Youth Village.

Kontakt:

Martin Dlugoš (emdzupcany@gmail.com)
www.zupcany.sk

Mládež učí mládež: ekologické vzdělávání mezi vrstevníky

SVK

Ve slovenské obci Veľký Kliž starší žáci zapojení do projektu European Youth Village připravili pro své mladší spolužáky workshop o opylovačích. Spojením ekologické výchovy s praktickými aktivitami – jako je ochutnávka bylinkových čajů, výroba solí z léčivých rostlin nebo míchání vlastních čajových směsí – iniciativa posílila povědomí o biodiverzitě, podpořila mezigenerační učení a pomohla jak starším, tak mladším dětem rozvíjet nové dovednosti i bližší vztah k přírodě.

O co jde?

Naše aktivita se zaměřuje na environmentální vzdělávání mezi vrstevníky, které propojuje ekologickou osvětu s mezigenerační spoluprácí. Starší studující, zapojení do projektu European Youth Village, připravili přednášku a workshop pro své mladší spolužáky na téma opylovači.

Cílem bylo zvýšit povědomí o významu opylovačů pro ekosystémy, představit místní i světové druhy opylovačů a diskutovat o tom, jak můžeme přispět k jejich ochraně a přežití.

Praktická část workshopu byla postavená na zážitkovém učení – děti ochutnávaly bylinkové čaje, poznávaly léčivé rostliny, vyráběly voňavé koupelové soli a míchaly vlastní čajové směsi. Aktivita rozvíjela nejen ekologické myšlení, ale také komunikační dovednosti, týmovou spolupráci a pozitivní vztah k přírodě.

Proč vznikla?

Tento koncept reagoval na potřebu zvyšovat environmentální povědomí dětí a motivovat mladé lidi, aby aktivně přebrali roli vzdělávajících pro své další vrstevníky. Vzhledem k výraznému úbytku opylovačů, který ohrožuje biodiverzitu i potravinovou bezpečnost, bylo důležité vytvořit prostor pro zážitkové učení a vzájemné zapojení mládeže.

Naším cílem bylo:

- zvýšit povědomí o opylovačích a ochraně životního prostředí,
- posílit mezigenerační a vrstevnické učení,
- rozvíjet komunikační a prezentační dovednosti starších žáků,
- podporovat praktické a zážitkové vzdělávání.

Cílovou skupinu tvoří mladší žáci základní školy, kteří těží z interaktivních workshopů, i starší studenti, kteří se učí, jak efektivně předávat znalosti a vést své vrstevníky.

Co z toho vzešlo?

- zvýšení environmentálního povědomí u mladších žáků,
- rozvoj prezentačních a komunikačních dovedností u starších studentů,
- posílení vztahu dětí k přírodě,
- zlepšení týmové spolupráce a rozvoj odpovědnosti mezi žáky.

A samozřejmě také několik konkrétních přínosů:

- děti získaly znalosti o významu opylovačů, jejich ohrožení a možnostech pomoci,
- prostřednictvím zážitkových aktivit (ochutnávka čajů, výroba solí, míchání směsí) si vytvořily osobní vztah k přírodě,
- starší studenti rozvíjeli týmovou práci, řečnické dovednosti a zodpovědnost,
- aktivita přispěla k pozitivní atmosféře ve škole, propojila různé ročníky a posílila komunitního ducha.

Projekt měl pozitivní dopad na školní prostředí, podpořil aktivní občanství a ukázal, že mladí lidé mohou být skutečnými nositeli změny v ochraně přírody.

Co fungovalo, a máte nějaké tipy?

Silné stránky:

- Spolupráce s místním spolkem TU ŽIJEME – HIC VIVO, který zajistil odborné vedení, materiály a organizační podporu.
- Zapojení komunity – úzká spolupráce se školou, rodiči a místními aktéry vytvořila podpůrnou atmosféru.
- Vzdělávání vrstevníků – starší studenti se stali aktivními nositeli znalostí, což zvýšilo jejich motivaci a přiblížilo téma mladším.
- Zážitkové učení – propojení teorie s praxí dětem pomohlo lépe si informace zapamatovat a vytvořit osobní vztah k tématu.
- Dlouhodobá vize – aktivita je navržena jako opakovatelná a rozšiřitelná, s možností zapojení dalších tříd i nových témat.

Kdo za tím stojí?

Zuzana Dolná, předsedkyně neziskové organizace TU ŽIJEME – HIC VIVO.

Kontakt: **Zuzana Dolná** (zuzkamariod@gmail.com)

Youth for Youth: mladí lidé vedoucí změnu ve Svinici

V obci Svinica (Košický kraj) iniciativa Youth for Youth zapojuje mladé lidi ve věku 13–30 let, zejména ty ze znevýhodněného prostředí, do spoluutváření komunitního života. Prostřednictvím neformálního vzdělávání, sportovních a kulturních akcí, workshopů, dobrovolnictví a výměn v rámci programu Erasmus+ iniciativa rozvíjí dovednosti, sebevědomí a občanskou angažovanost mladých. Pro mnohé zúčastněné znamenala jejich první mezinárodní zkušenost i bezpečný prostor pro rozvoj a realizaci vlastních nápadů.

O co jde?

Youth for Youth je mládežnická iniciativa zaměřená na vytváření příležitostí pro mladé lidi na venkově, konkrétně v obci Svinica a jejím okolí v Košickém kraji. Zaměřuje se na mládež ve věku 13–30 let, především ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Mladí lidé jsou hlavními iniciátory aktivit – zapojují své vrstevníky do komunitního života a rozhodovacích procesů prostřednictvím:

- neformálního vzdělávání,
- sportovních a kulturních aktivit,
- workshopů a dobrovolnických akcí,
- mezinárodních výměn v rámci programu Erasmus+.

Cílem je rozvíjet kompetence mládeže a budovat inkluzivní, aktivní komunitu v regionu.

Proč iniciativa vznikla?

Iniciativa reaguje na nedostatek příležitostí pro mladé lidi na venkově – zejména v oblastech s vysokou nezaměstnaností, omezeným přístupem k mimoškolním aktivitám a nízkými možnostmi osobního i profesního rozvoje.
Mnoho mladých v regionu čelí sociálním, ekonomickým a geografickým překážkám. Projekt jim proto nabízí smysluplné aktivity, které podporují aktivní občanství, sebevědomí, rozvoj dovedností a zapojení do života komunity.

Co z toho vzešlo?

- Desítky mladých lidí vycestovaly poprvé do zahraničí díky programu Erasmus+.
- Realizováno mnoho místních aktivit, které zapojily mládež do komunitního života.
- Vytvořen bezpečný prostor pro mladé, kde mohou rozvíjet a uskutečňovat své nápady.
- Posílení sebedůvěry, občanské angažovanosti a motivace k rozvoji vlastního okolí.

Co fungovalo – a co už tolik ne?

Osvědčilo se nám:

- Aktivní zapojení mladých lidí – jak místních, tak mezinárodních účastníků.
- Dobrovolnictví – klíčový prvek při organizaci akcí a posilování komunitního ducha.
- Financování z programu Erasmus+, které umožnilo školení pracovníků s mládeží, mezinárodní spolupráci i nákup potřebného vybavení.

Výzvy:

- Udržení dlouhodobého zapojení účastníků.
- Nalezení strukturální podpory pro aktivity v konzervativnějším venkovském prostředí.

Jak byl projekt financován?

Hlavním zdrojem financování byl program Erasmus+ a dobrovolnická práce mládeže zapojené do iniciativy.

Kdo za tím stojí?

Kontakt:

Dominik Minarik (dominikminarik@gmail.com)
www.youth4youth.eu
@YOUth_for_youth_sk

Poděkování & Závěr.

Když se ohlédneme za příběhy, které jsou v této brožurce nashromážděny, vystupuje z nich jedna věc zcela jasně: změny na venkově málokdy přichází z velkolepých strategií nebo perfektně připravených plánů. Většinou to začíná nenápadně, u party motivovaných (a třeba i znuděných) lidí, jednoduchého nápadu a odvahy udělat první krok. Naučili jsme se, že zapojování mladých neznamená vyřešit všechno najednou. Jde především o vytvoření prostoru, kde se mladí lidé cítí vnímání, přijímání a podporovaní. A právě tehdy může do komunity přijít nová energie, zbourat stereotypy a volání mladých hlasů proměnit v trvalou změnu.

Napříč všemi 21 příklady se objevuje několik jasných vzorů – důležitých nejen pro pracující s mládeží, ale i pro ty, kteří politiku utváří a rozhodují:

- **Důvěřujte mladým a svěřte jim skutečnou odpovědnost.** Když mladí dostanou prostředky a možnost rozhodovat, dokáží velké věci. Často navíc s překvapivou kreativitou a pečlivostí.
- **Lokálně a srozumitelně, má to smysl.** Neformální formáty jako třeba školní fóra nebo setkání typu Burger & Chill mohou být stejně účinné jako vyžehlené a oficiální struktury při zapojování mládeže.
- **Na mentorství záleží.** Mladí lidé vzkvétají, když mají kolem sebe dospělé, kteří je podporují, naslouchají jim, ale nepřebírají iniciativu.
- **Zpřístupněte participaci všem.** Neformální a otevřené prostředí, jednoduché procesy a flexibilní podpora odstraňují bariéry a umožňují, aby se zapojilo více mladých lidí.

Na závěr se ještě chceme ohlédnout za vším, co jsme díky tomuto projektu prožili a s kým jsme se setkali. Během uplynulého roku a půl jsme měli možnost poznat inspirativní a odhodlané lidi z České republiky, Estonska a Slovenska. Jejich příběhy dokazují, že talent, tvořivost a vytrvalost může vzkvétat v každé vesnici a malém městě – často právě tam, kde bychom to nečekali.

Všem, kteří nás pozvali do svých domovů, sdíleli své příběhy, pocity a připomněli nám, proč má tato práce smysl: DĚKUJEME! Z tohoto projektu si neodnášíme jen hrstku sesbíraných příkladů dobré praxe, ale především nová přátelství, motivaci a naději, že mládež na venkově má velkou šanci na to, aby formovala budoucnost.

Seznam příkladů & kontakty:

- **Aktivní a podnikavá mládež v kraji Tartu** – Heili Petkin (heili.petkin@tas.ee, www.tas.ee)
- **Burger & Chill: jak burgery pomáhají vyslyšet potřeby mladých** – Lenka Lejčková (lenka.lejckova@krajzivychvod.cz, www.krajzivychvod.cz)
- **Demokracie v praxi: mládežnické rady Noortevolikogu** – Kaarel Tamla (kaarel@enl.ee, www.enl.ee/noorte-osalus/osaluskogud)
- **European Youth Village: jak se Župčany staly mladou vesnicí** – Martin Dlugoš (emdzupcany@gmail.com, www.zupcany.sk)
- **Farma Burina: květiny z udržitelného květinářství** – Jana Feiler (farmaburina.sk, www.farmaburina.sk)
- **Grant pro mladé farmáře: nové nápady pro estonské zemědělství** – Ministerstvo pro regionální rozvoj a zemědělství Estonska (info@agri.ee, www.agri.ee/en)
- **LEEN: budoucnost podnikání z jižního Estonska** – Mariliis Maremäe (mariliis.maremae@tartumaa.ee, www.ettevotlikudnoored.ee)
- **Letní mládežnické brigády: estonská tradice Malev** – Külli Tatter (malev@malev.ee, www.malev.ee)
- **Malý mladý LEADER: výzva pro mladé s nápady** – Monika Smetanová (predsedkyne@maskrajinasrdce.cz, www.maskrajinasrdce.cz)
- **Mládež učí mládež: ekologické vzdělávání mezi vrstevníky** – Zuzana Dolná (zuzkamariod@gmail.com, @OZ TU ŽIJEME)
- **Mládež v pohybu: mobilní centrum mládeže Toila** – Elizaveta Shilman (elizaveta.shilman@toila.ee, www.toila.kovtp.ee, @Toilavallanoortekeskused)
- **Muzeum v Lišově: tradice pro budoucnost mládeže** – Jakub Dvorský (info@lisovmuzeum.sk, www.lisovmuzeum.sk)

- **Od stáže k zapojení: jak stáže proměňují místní akční skupinu** – Luděk Beneš (benes@svatojirskyles-mas.cz, www.svatojirskyles-mas.cz)
- **Oživení komunity v obci Unatín: zapojení mládeže do rozvoje venkova** – Lucia Balková (lucialbalkova@gmail.com)
- **Školní fóra ve Středočeském kraji: co si mladí přejí?** – Lenka Tomsová (tomsova@strednipolabi.cz, www.strednipolabi.cz)
- **Slunce Saaremaa: regionální podnikatelská soutěž** – Hanna Saar (info@sasak.ee, www.sasak.ee)
- **Talent v MAS: Oslava úspěchů mládeže v jižních Čechách** – Magdalena Chytrová (manazer@mas.sdruzeniruze.cz, www.mas.sdruzeniruze.cz)
- **Team SNOV: komunitní letní tábory** – Bianka Pavláková (teamsnov.business@gmail.com, @team_snov)
- **Venkovské mládežnické parlamenty: hlas mladých v západních Čechách** – Anna Maria Schröcková (schrockova@mas-sokolovsko.eu, www.mas-sokolovsko.eu)
- **Young Friendly Region: místní patriotismus jako motor změny** – Romana Miloschewitschová (info@yfr.cz, www.yfr.cz)
- **Youth for Youth: mladí lidé vedoucí změnu ve Svinici** – Dominik Minarik (dominikminarik@gmail.com, www.youth4youth.eu)

Venkovská mládež v akci

21 inspirativních příkladů

Tato publikace vznikla v rámci projektu Erasmus+ „Výměna zkušeností a posílení role mládeže ve venkovských oblastech“ (číslo projektu: 2023-3-CZ01-KA210-YOU-000185055).

Spolufinancováno Evropskou unií.

Vyjádřené názory a postoje jsou názory autorů a nemusí nutně odrážet stanoviska Evropské unie ani Výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani agentura EACEA nenesou odpovědnost za obsah této publikace.

Vydavatel: Národní síť Místních akčních skupin České republiky (NS MAS ČR)
Grafický návrh a sazba: © Kristýna Boleslav
Autor návrhu vizuálního stylu: © Antonio Iaconesso

2025